Maa- ja metsätalousvaliokunta 12.5.2025
mmv@eduskunta.fi

Viite: Maa- ja metsätalousvaliokunta tiistai 13.5.2025 / **Lausuntopyyntö**

Asia: VNS 2/2025 vp Valtioneuvoston selonteko julkisen talouden suunnitelmasta vuosille 2026-2029 https://www.eduskunta.fi/pdf/VNS+2/2025

Suomen Hippos kiittää mahdollisuudesta toimia asiantuntijana asiassa. Kirjallinen asiantuntijalausuntomme koskee maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalalle kohdistettuja valtiontukileikkauksia hevosalan osalta.

Hevosalan valtiontuen tarve siirtymäkaudella 2028–2029 on vähintään 25,5 M€

Valtioneuvoston selontekoon julkisen talouden suunnitelmasta vuosille 2026–2029 on kirjattu: “Hevostalouden edistämiseen valtion talousarviosta osoitettu rahoitus vähenee kehyskaudella 25,5 milj. eurosta 6,0 milj. euroon vuodessa. Muutos johtuu rahapeliuudistuksesta, joka mahdollistaa hevostalousalan toimijoille osallistumisen rahapelitoimintaan ja siten vähentää tarvetta suoralle valtion rahoitukselle.”

Puoliväliriihen pöytäkirjamerkintöjen mukaisesti hevosalan vuosille 28–29 **tarvitsemaa** valtionavustusta tullaan kuitenkin tarkastelemaan vielä uudestaan keväällä 2026.

Hevosalan valtiontuen tarve näille vuosille on vähintään 25,5 m€. Suunnitelmaan nyt kirjatut luvut vuosille 2028–2029 olisivat käytännössä kuolinisku alalle ja veisivät uskon tulevaisuuteen sekä hevoskasvatuksen että kilpaurheilun osalta. Tämä on tullut vahvasti esiin alan toimijoiden yhteydenotoista mm. pohdittaessa tammojen siemennyksiä parhaillaan käynnissä olevan astutuskauden osalta. Suomen Hippos ry on alan keskusjärjestönä erittäin huolissaan kehykseen kirjattujen lukujen vaikutuksesta alan tulevaisuuteen. Esitämme, että lukuja tarkasteltaisiin uudelleen jo vuoden 2025 aikana.

Hallitus on hakenut kehyksessä ennen kaikkea toimia yrittäjyyden ja Suomeen tehtävien investointien vauhdittamiseksi. Tämä on se suunta, johon myös hevosala tähtää perustamalla kotimaisen yhteisyrityksen lisenssimarkkinaan Suomeen. Jotta tämä haluttu investointi tuottaa alalle ja yhteiskunnalle, markkinan muutos hevosalan osalta tulee tehdä hallitusti.

Muissa lisenssimarkkinaan siirtyneissä maissa on ymmärretty, että muutokseen tarvitaan riittävä siirtymäaika, jotta lisenssimallin ratkaisuilla pystytään kompensoimaan vähenevä valtiontuki. Esimerkiksi Tanskassa siirtymäaika oli 9 vuotta, jossa 5 vuotta rahoituksen kokonaisuus pysyi muutosta edeltäneellä tasolla.

Mikäli siirtymäkaudella alan rahoituksesta ja hevospelaamisen edellytyksistä ei pidetä kiinni, romahduttaisi tämä joko kokonaan tai isolta osalta muun muassa Suomen maakuntaraviratojen toiminnan. Palkintotuen leikkausten myötä supistuisi myös ammattimainen hevosten valmennus, kasvatus ja omistaminen, ja alan parhaat osaajat ja suurimman investoijat suuntaisivat toiminnan hyvin todennäköisesti esimerkiksi Ruotsiin. Kansallishevosemme suomenhevosen kilpailumahdollisuudet ovat lähtökohtaisesti vain Suomessa ja raviurheilu kannattelee lajin elinvoimaa, joten kilpailutoiminnan romahtaminen aiheuttaa välittömän uhkan rodun elinvoimaisuudelle. Suomenhevosen haastavaa tilannetta on juuri lähdetty korjaamaan

muun muassa eduskunnan joululahjarahalla. Suomenhevosen säilyttäminen elinvoimaisena kansallisrotuna on yhteinen velvollisuutemme ja kaikki teot sen eteen tarvitaan.

Mikäli raviurheilun kilpailutoiminta ja hevoskasvatus näivettyvät, kotimaisen hevospelaamisen kiinnostavuus vedonlyöntikohteena romahtaa. Hevospelaamisen ja -urheilun vetovoiman säilyttäminen ovat elinehto riittävälle tuloutukselle rahapelijärjestelmästä huolimatta.

Laajoja vaikutuksia hevosalaan ja sen kautta koko yhteiskuntaan

Hevosala työllistää valtakunnallisesti ja työllisyysvaikutukset ulottuvat myös syrjäseuduille, jossa muu työllistyminen voi olla haastavaa. Lisäksi välilliset työllisyys- ja elinvoimavaikutukset ulottuvat laajalti maatalouteen ja maaseutuyrittäjyyteen ja ovat osa yhteiskunnallemme elintärkeää huoltovarmuusnäkökulmaa. Tämä vaikutus näkyy erityisesti Itä-Suomessa.

Tässä tilanteessa ensisijaisen tärkeää on, että alan laajan toimijajoukon luottamus tulevaan ja toimintaedellytykset säilyvät. Emme usko, että Suomella on varaa noin 15 000 alalla työssäkäyvän ja 3 000 taloudellista ja sosiaalista hyvinvointia luovan yrityksen toiminnan lamauttamiseen.

Hevosalan osalta tarvitaan nyt pitkäjänteistä luottamuksen rakentamista. Valtionvallan tulee tunnistaa hevosalan elinkeinona ja lisenssimarkkinan sille tuoma uusi potentiaali ja antaa toimialalle edellytykset onnistua kasvun rakentamisessa.

Suomen Hippos ry

Lisätietoja: Minna Mäenpää, toimitusjohtaja, p. 040 511 2067, minna.maenpaa@hippos.fi